

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 640

van **IMMANUEL DE REUSE**

datum: 30 maart 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Chinese wolhandkrab - Maatregelen

Bijna honderd jaar geleden werd de Chinese wolhandkrab voor het eerst in Vlaanderen opgemerkt. De populatie vermenigvuldigde in een recordtempo, maar door de slechte waterkwaliteit verminderde de populatie bijna even snel. Sinds de waterkwaliteit in Vlaanderen weer aan de beterhand is, komen de Chinese wolhandkrabben opnieuw steeds meer voor. Hoewel over de effecten van de krab op het waterleven nog niet veel bekend is, weet men wel dat ze alles opeten dat eetbaar is. Zelf worden ze op hun beurt nauwelijks opgegeten, wat uiteraard leidt tot een negatieve impact op de Vlaamse natuur. Een van de bekendste gevallen van de problematiek van de Chinese wolhandkrab kon men al waarnemen in de Kleine Nete in de gemeente Grobbendonk.

In de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie gaf de minister op 12 mei 2020 aan dat er geen sprake is van een Vlaamse populatie, maar eerder 'één grote West-Europese populatie'. De minister gaf aan dat men de Chinese wolhandkrab niet kan uitroeien, maar wel bestrijden met bijvoorbeeld technieken zoals de krabbensleuf. De krabbensleuf was het proefproject van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), opgevolgd door de Universiteit Antwerpen. Daarbij gaf de minister in de commissie aan dat verder onderzoek nodig was om te bepalen wat de Chinese wolhandkrab (en de vangst ervan) net betekent voor de ecologie van de waterloop. Ook in de beleids- en begrotingstoelichting (BBT) 2022 geeft de minister aan dat nieuwe kennis verworven wordt die de praktijkgemeenschap vooruithelpt, waaronder toegepast onderzoek naar de Chinese wolhandkrab.

1. Hoe ver staat men precies met het onderzoek naar de Chinese wolhandkrab in Vlaanderen, en de impact van de aanwezigheid van de krab op het waterleven hier? Welke conclusies kunnen al getrokken worden? Welke beleidsbeslissingen (maatregelen/initiatieven) zal de minister nemen om in te spelen op deze conclusies?

Als het onderzoek nog bezig is, wanneer zal het dan precies afgerond worden? Graag een overzicht van welke agentschappen/instituten/universiteiten betrokken worden bij het onderzoek, wat precies onderzocht wordt, en welk budget ervoor vrijgemaakt werd.

2. Wat zijn de conclusies van het proefproject van de VMM, dat onderzocht werd door de Universiteit Antwerpen? Op welke plaatsen werden/worden deze vallen al gebruikt in Vlaanderen? Hoeveel wolhandkrabben schat men daarmee al uit de Vlaamse wateren gehaald te hebben? Wat was tot nu toe de totale kostprijs van die vallen? Hoeveel bijkomende vallen plant de minister nog te zetten, en waar precies? Wat gebeurt concreet met de gevangen krabben?

**Vlaams
Parlement**

3. Had de minister op Europees niveau al overleg over de problematiek van de Chinese wolhandkrabben als invasieve exoot, of plant de minister dit nog te hebben? Zo ja, wat werd concreet besproken op het overleg, en welke afspraken werden gemaakt?
4. Hoeveel meldingen van lokale besturen kwamen bij de minister en de verschillende agentschappen sinds 2020 binnen over een (problematische) populatie van de Chinese wolhandkrab? Over welke lokale besturen/locaties gaat het precies, en wat werd toen concreet gedaan om deze problematiek op te lossen?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Zuhail Demir (640), Jo Brouns (518)

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 640 van 30 maart 2023

van **IMMANUEL DE REUSE**

1. Een overzicht van het gevoerde onderzoek, en de nog bestaande kennisvragen, wordt gegeven door het INBO op <https://pureportal.inbo.be/nl/publications/een-kennisoverzicht-van-de-chinese-wolhandkrab-naar-een-ge%C3%AFnforme>.

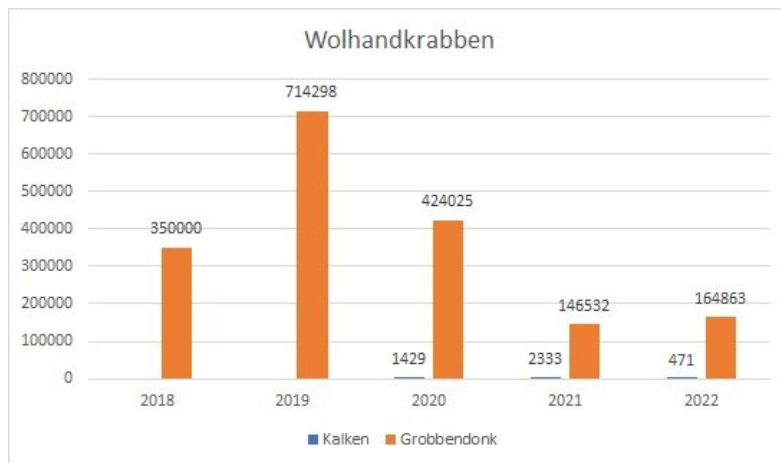
De impact van de wolhandkrab op de ecologie van waterlopen is nog niet helemaal duidelijk. Door hun massale voorkomen wordt een impact alvast wel verwacht. In gecontroleerde omstandigheden is het verdwijnen van waterplanten door kruip-, klim- en knipschade aangetoond. In situ is dit moeilijker vast te stellen, wegens tal van andere factoren die op planten inwerken.

In 2022 heeft de VMM samen met onder meer de UA Antwerpen (UA) een projectvoorstel ingediend om via een INTERREG-project dit succesvolle proefproject uit te rollen op meerdere locaties in Vlaanderen, Frankrijk, Zweden en Duitsland. Dit is een eerste stap in de bekendmaking en opschaling van de proefprojecten. Of dit project de Europese projectsubsidies zal ontvangen, wordt dit voorjaar duidelijk.

2. De belangrijkste conclusie uit het laatste rapport van de UA, op basis van de vangstcijfers tot en met 2021, is dat de krabbensleuf effectief leidt tot een verlaging van de bovenstroomse populatie (zie bijlage 1). De betrachting is een dichtheid te bereiken waarbij er geen significante schade meer optreedt.

De UA komt in haar rapport ook tot de conclusie dat de aantallen van stroomopwaarts migrerende juvenielen jaar na jaar afnemen en geeft hier het gevoerde beheer als mogelijke verklaring, maar stelt dat een natuurlijke cyclus in de populatie ook mogelijk is. Tijdens de najaarstrek nemen de gevangen aantallen adulte krabben ook af en zijn deze krabben gemiddeld groter dan bij het begin van de vangsten in 2018 en 2019, wat wijst op een kleinere (en oudere wordende) bovenstroomse populatie, en bijgevolg op een goede werking van de krabbensleuf. De verwachting is dat deze afname zich nog tot in 2023 doorzet.

Dit type (sleuf)val is momenteel in gebruik in Grobbendonk (VMM), Wichelen (VMM) en Merelbeke (Provincie Oost-Vlaanderen). De vangstcijfers voor de vallen van de VMM vindt u in onderstaande grafiek. In totaal werden in de vijf voorjaarsmigraties van 2018 tot en met 2022 meer dan anderhalf miljoen krabben gevangen (meer dan 8 ton). De gevangen krabben werden vernietigd.

De budgetten voor de bestrijding van wolhandkrabben die vanuit de Vlaamse overheid ter beschikking worden gesteld, bestaan uit personeelsinzet op het terrein (1 VTE niveau D2 bij de VMM) en personeelsinzet op onderzoek (0,5 VTE niveau A bij INBO binnen een samenwerkingsovereenkomst met de VMM). De onderzoeken van de UA verlopen onafhankelijk van de budgetten van de VO. De kosten voor het beheer van 1 val bedragen ongeveer 10.000 euro per jaar.

De kost voor aanleg varieert sterk, afhankelijk van de terreinsituatie en de mogelijkheid om de aanleg mee te nemen met andere investeringswerken aan de waterloop.

In Vlaanderen zijn er drie locaties aangeduid voor de aanleg van bijkomende krabbensleuven op waterlopen van eerste categorie: de Bollaak, de Wimp en de Zwalm. De aanleg van krabbensleuven wordt verder ook overwogen bij drie geplande vispassages in beheer bij De Vlaamse Waterweg en is daar voor de Grote Nete als actie verankerd in de Stroomgebiedbeheerplannen.

3. Neen, er is nog geen specifiek overleg geweest of gepland over de wolhandkrab op Europees niveau. Het principe van de krabbensleuf kon bij heel wat lidstaten (Duitsland, Zweden, Frankrijk en Nederland) op interesse rekenen en is een eerste stap om de problematiek beter te belichten in een internationale context.

Aangezien de wolhandkrab ook is opgenomen op de lijst van voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten, kan de soort ook worden behandeld in het Europees Comité voor de EU-Verordening nr. 1143/2014. De Belgische vertegenwoordiging in dit comité ligt momenteel bij de federale overheid. In juni 2024 wordt er over het beheer van wolhandkrab in het kader van deze verordening aan de Europese Commissie gerapporteerd.

4. Er zijn weinig meldingen van lokale besturen over overlast door wolhandkrab.

In de stad Aarschot heeft de VMM na melding van overlast (voor 2020) samen met de stedelijke diensten beslist om plexi-wanden en opvangbakken te plaatsen. Op die manier bereiken krabben de openbare weg en plaatselijke horeca niet langer.

In de steden Lier, Brugge en Gent werden er wolhandkrabben gemeld door particulieren of door de stadsdiensten maar zonder melding van feitelijke overlast. Indien overlast zou optreden, kunnen lokale besturen ook zelf zinvolle maatregelen nemen om overlast te vermijden. Bovengenoemd voorbeeld van Aarschot toont dat eenvoudige maatregelen zeer effectief kunnen zijn.

BIJLAGE

[Keirsebelik, H., & Schoelynck, J. \(2022\). Monitoring van de Chinese wolhandkrab in krabbenval Kleine Nete \(Grobbendonk\) 2021. Rapport ECOSPHERE 022-RES001.](#)